

SPLENDOR TKANINY

ZACHĘTA 9.03-19.05.2013 **SPLENDOR TKANINY / THE SPLENDOR OF TEXTILES**

TKANINA artystyczna z pełną mocą zaznaczyła swoją obecność w sztuce współczesnej w latach 60. XX wieku, a już ćwierć wieku później zniknęła z głównego obiegu artystycznego. W ostatnich latach można zaobserwować powrót zainteresowania artystów wizualnych tkaniną jako ważnym sposobem ekspresji. Dostrzega się nie tylko jej bogatą, wielowiekową i ciekawą tradycję, ale też możliwości zaadaptowania jej języka do wyrażania współczesnych problemów.

Wystawa, z kilkoma wyjątkami, obejmuje prace artystów polskich tworzone od drugiej połowy lat 40. XX wieku do czasów współczesnych. Oprócz dużej grupy dzieł powstałych z wykorzystaniem klasycznych metod tkackich i tekstyliów, pokazane zostały prace współczesne niebędące tkaniną. Obecne jest w nich jednak „myślenie” splotem lub wzorem, nacisk na materialność tworzywa bądź inne cechy typowe dla tkaniny artystycznej. Należą do nich fotografie, obrazy malarskie i działania performatywne. Prezentacja koncentruje się też na uznaniu i szacunku dla wartości i jakości artystycznej poszczególnych obiektów, manualnych umiejętnościach twórców, ich różnorodnych technikach i metodach pracy. Ważna jest także próba wpisania tkaniny w tzw. nowe ruchy rzemieślnicze, bardzo silnie zaznaczające swoją obecność w sztuce współczesnej.

Wystawa pokazuje jednocześnie potencjał ideowy i znaczeniowy tkaniny. Wiele spośród prezentowanych prac niesie jasny przekaz historyczny, propagandowy, krytyczny, religijny i patriotyczny. W ramach prezentacji zobaczyć można przykłady dzieł figuratywnych i abstrakcyjnych, w tym te w sposób oczywisty wpisujące się w nurty sztuki polskiej XX wieku i tej najnowszej. Ważną częścią wystawy są prace zaliczane do historycznego już zjawiska określanego jako „polska szkoła tkaniny”.
Michał Jachuła

TAPESTRY entered the field of contemporary art with great impetus in the 1960s, only to disappear from the art-world mainstream only a quarter of a century later. Recent years saw a revival of visual artists' interest in tapestry as an important means of expression, reflecting not only its long and rich tradition but also its potential for articulating contemporary issues. The exhibition's primary goal is to present textiles in the broader context of contemporary art and to raise public awareness of the discipline, which in recent decades has remained outside the scope of interest of leading museums and galleries.

With a few exceptions, *The Splendour of Textiles* features works by Polish artists, created from the 1940s to the present day. Besides a large group of works created using traditional weaving methods and textile fabrics, also on show are numerous contemporary pieces – photographs, paintings, performance pieces – that are not textiles as such but which ‘think’ in terms of patterns or weaves, emphasising the materiality of the medium or other qualities characteristic for artistic textiles. The exhibit pays particular attention to acknowledging and recognising the artistic values and qualities of the different works and their authors' manual skills, diverse techniques and working methods. Positioning textile art within the context of ‘new artisan movements’, which have strongly marked their presence in contemporary art, is another important aspect of the show.

At the same time, *The Splendour of Textiles* demonstrates the ideological and semantic potential of art fabrics, bringing together many works that convey a clear message, be it historical, propaganda, critical, religious or patriotic. Both figurative and abstract works are on display, including many rooted in the leading trends of 20th-century and recent Polish art as well as the historical phenomenon of the ‘Polish school of textile art’.

Michał Jachuła

SALA / ROOM 1

Wystawę otwierają dzieła przypominające o wielowiekowej tradycji tej dziedziny twórczości. Od średniowiecza aż po wiek XIX tkaninami ozdobiano ściany królewskich rezydencji, siedzib szlacheckich i majątków kościelnych w celu ocieplenia wnętrz, a także dla podkreślenia zamożności, prestiżu i władzy. Wpływ na kształtowanie się polskiego tkactwa dekoracyjnego miały dwie ścierające się kultury: Wschodu i Zachodu. Bliski Wschód reprezentowany jest na wystawie przez dziewiętnastowieczny kobierzec *Ferahan-Sultabad* z północno-zachodniej Persji, natomiast wzorce zachodnie przywołuje tapiseria *Pochód triumfalny Scypiona do świątyni Jupitera na Kapitolu* (1660), wykonana w brukselskim warsztacie Geraerta van der Streckena według kartonu Francesca Giovanniego Penni i Giulia Romano, włoskiego malarza i architekta manieryzmu.

Z tkaninami historycznymi zestawione zostały wielkoformatowe dzieła współczesne, wszystkie w pewien sposób odwołujące się do historii. Jedne ilustrują ważne wydarzenia z przeszłości, inne poruszają problem pamięci, tradycji artystycznych, czy władzy i dominacji systemu nad jednostką, jak w przypadku kolażu fotograficznego Zofii Kulik, przypominającego kompozycją orientalny dywan.

Większość prezentowanych w tej sali prac przypomina również o tradycji ściślej współpracy artysty z warsztatem tkackim czy przemysłem. Makatę *Olifant* (1961), utkaną przez Marię Bujakową, projektował Tadeusz Brzozowski. Gobelin Danuty Paprowicz-Michno przedstawiający bitwę pod Cedynią wykonany został w 1972 roku w Spółdzielni „Artes”. Dywan Marzeny Nowak, podobnie jak ten autorstwa Leona Tarasewicza na schodach holu głównego Zachęty, zrealizowany został specjalnie na wystawę w Fabryce Dywanów „Agnella” w Białymstoku. Twórcy z Działoszyna, dla uczczenia sześćsetcia zwycięstwa wojsk polsko-litewskich nad wojskami krzyżackimi, wykonali *Bitwę pod Grunwaldem* w technice haftu krzyżkowego. Prezentowana w największej sali Zachęty, w której przed II wojną wisi obraz Matejki, przywołuje kolejny historyczny kontekst. „Ciężar” znaczeniowy

tego pomieszczenia niweluje dywan Marzeny Nowak, wprowadzający atmosferę domowego ciepła i przytulności.

Maria Bujakowa, Tadeusz Brzozowski, *Olifant / Elephant*, 1961, haft, aplikacja, wełna, płótno / embroidery, appliqué, wool, canvas, wł. Muzeum Narodowe w Warszawie / coll. National Museum in Warsaw

Pochód triumfalny Scypiona do świątyni Jupitera na Kapitolu / Scipio's Triumphal Procession to the Jupiter Temple on the Capitol, 1660, wełna, jedwab, nici złote i srebrne / wool, silk, gold and silver threads, wł. Zamek Królewski w Warszawie / coll. Royal Castle in Warsaw

Danuta Paprowicz-Michno, Bitwa pod Cedynią / Battle of Cedynia, 1972, gobelin, wełna, bawełna / tapestry, wool, cotton, wł. Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie / coll. Museum of the Polish Army in Warsaw

The exhibit opens with works that recall the centuries-long tradition of the fine art of tapestry weaving. From the Middle Ages through the 19th century, tapestries were displayed at royal palaces, aristocratic country houses and ecclesiastical estates, serving as thermal insulation as well as demonstrating their owners' wealth, prestige and power. Two competing cultures – Oriental and Occidental – influenced the development of Polish decorative textile art; the Near East is represented in the show by a 19th-century *Ferahan–Sultanabad* carpet from north-western Persia, while Western inspirations are exemplified by the tapestry *Scipio's Triumphal Procession to the Jupiter Temple on the Capitol* (1660), woven at Geraert van der Strecken's Brussels workshop according to a cartoon by Francesco Giovanni Penni and Giulio Romano, an Italian Mannerist painter and architect.

Juxtaposed with the historical works are large-format contemporary pieces that, in one way or another, hearken back to the past, some illustrating various historic events, others tackling issues of memory, artistic tradition or power and domination, as in the case of Zofia Kulik's photographic collage, its structure bringing to mind an oriental rug.

The majority of the works presented in this room bespeak also of a long tradition of close collaboration between the artist and a weaving workshop or industry. The *Oliphant* tapestry, woven by Maria Bujakowa, was designed by Tadeusz Brzozowski. *The Battle of Cedynia*, a gobelin piece by Danuta Paprowicz-Michno, was created in 1972 by the Spółdzielnia Artes cooperative. Marzena Nowak's carpet, like the one by Leon Tarasewicz displayed in the Zachęta building's main lobby, was created specially for an exhibition at the Agnella Carpet Factory in Białystok. For the 600th anniversary of the Polish-Lithuanian army's victory over the Teutonic Knights, artists from Działoszyn created the *Battle of Grunwald* in cross stitch. Displayed in the Zachęta's largest room, where the original Matejko painting hung before 1939, it recalls another historical context, but the space's semantic gravity is mitigated by a carpet by Marzena Nowak, which introduces an atmosphere of warmth and cosiness.

SALA / ROOM 2

Latą 60. i 70. xx wieku to czas sukcesów polskich artystów zajmujących się tkaniną na arenie międzynarodowej. Ich nowatorska twórczość dostrzeżona została po raz pierwszy przez światową krytykę podczas I Międzynarodowego Biennale Tkaniny w Lozannie w 1962 roku. Tkaniny Magdaleny Abakanowicz, Ady Kierzkowskiej, Jolanty Owidzkiej, Wojciecha Sadleya, Anny Śledziewskiej, Marii Łaskiewicz, Zofii Butrymowicz oraz Krystyny Wojtyny-Drouet wyróżniały się na tle prac artystów z innych krajów, utrzymany zazwyczaj w eleganckiej stylistyce gobelinu

Krystyna Wojtyna-Drouet, Pole (wersja 111) / Field (version 111), 1975, tkanina unikatowa, technika mieszana, len, wełna, rafa / unique textile, mixed media, linen, wool, raffa, wł. Muzeum Narodowe w Warszawie / coll. National Museum in Warsaw

reprezentacyjnego. Odmiennej charakter realizacji Polaków wynikał z zastosowania nowatorskich materiałów – sialu, ręcznie przędzionej wełny, puszystego runa, surowego jedwabiu czy grubych bawełnianych sznurów. Prace przygotowywane były zazwyczaj bezpośrednio na warsztacie, z pominięciem etapu projektowania, przez co bardzo mocno różniły się od typowych dla francuskiej szkoły gobelinu kompozycji opartych o kartony malarskie, a tworzonych z cienkich wełnianych włókien. Polskie realizacje łączyło rzeźbiarsko-malarskie podejście do tkaniny, upodobanie do wyrazistej faktury, wielość stosowanych technik, różnorodność splotów, a przede wszystkim poszukiwanie nowych rozwiązań warsztatowych. Ten wyróżniający się styl określony został terminem „polskiej szkoły tkaniny” i odnosił się zarówno do twórczości wymienionych wyżej artystów, jak i wielu innych pracujących w tym samym czasie. Podobną otwartością na nowe rozwiązania i poszukiwaniem nowego języka w tkaniu charakteryzują się późniejsze propozycje takich twórców jak Barbara Levittoux-Swidarska, autorka pełnoprzestrzennych sieciowych struktur, czy Urszula Plewka-Schmidt i Stefan Popławski, którzy korzystają z doświadczeń fotografii.

The 1960s and 1970s were a period when Polish textile artists achieved unprecedented international success. Their highly innovative work was already noticed during the 1st International Tapestry Biennial in Lausanne in 1962, where tapestries by Magdalena Abakanowicz, Ada Kierzkowska, Jolanta Owidzka, Wojciech Sadley, Anna Śledziewska, Maria Łaskiewicz, Zofia Butrymowicz and Krystyna Wojtyna-Drouet stood out from the other works, most of which were elegant, decorative pieces. Unlike them, the Polish works utilised innovative materials such as sisal, handspun yarn, fleece, raw silk or thick cotton rope. They were usually created directly in the stu-

Urszula Plewka-Schmidt, Madonna z Kruźlowej z cyklu Podróż do Źródła czasu / The Madonna of Kruźlowa from the Voyage to the Sources of Time series, 1985, len, wełna, konopie / linen, wool, hemp, wł. Muzeum Narodowe w Poznaniu / coll. National Museum in Poznań

dio, bypassing the stage of design, in which they differed fundamentally from the French school of tapestries woven according to painted cartoons. The Polish artworks shared a sculptural and painterly approach to the material, a fondness for expressive textures, the use of multiple techniques and diverse weave structures, and above all, a spirit of constant experimentation in pursuit of new forms of expression. The distinct style was dubbed the 'Polish school of textile art' by the critics, a term that encompassed the abovementioned as well as many other artists of the period. Later, the spirit of innovation and experimentation was demonstrated by artists such as Barbara Levittoux-Swidarska, author of full-scale web-like structures, or Urszula Plewka-Schmidt and Stefan Popławski, who combine textile art with photography.

ANETA GRZESZYKOWSKA

Moja praca Gobelin nawiązuje do tkaniny niejako przy okazji. Materiał, z którego jest wykonana – zasuszone fragmenty roślin – owoców topianu (tzw. psie rzepy) – przypominają strukturą sierść lub włochaty materiał. Gobelin wykonany przeze mnie jest wizualnie miękki i przyjemny niżym wełniany koc lub zwierzę, w dotyku zaś kłujący i drapiący. Paradoksalnie, jakkolwiek kontakt z nim zniszczyłby go – rzepy przyczepiają się do wszystkiego i odrywają od pracy.

My work Gobelin alludes to textiles only indirectly. The texture of the material it is made of – dried plant fragments – burdock burrs – resembles fur or a hairy fabric. To the eye, my tapestry appears soft and pleasant like a woolen blanket or a cuddly animal, but in actual touch it is prickly and irritable; paradoxically, any physical contact would ruin it because the burrs cling to everything and become unstuck.

SALA / ROOM 3

Sukces „polskiej szkoły tkaniny” w latach 60. xx wieku nie byłby możliwy bez splotu sprzyjających warunków. Zaliczyć do nich trzeba bardzo wysoki poziom kształcenia w tej dziedzinie twórczości. Największe znaczenie miała tu warszawska Akademia Sztuk Pięknych, w której pracownie tkactwa artystycznego prowadziła trójka wybitnych profesorów: Eleonora Plutyńska, Anna Śledziewska i Mieczysław Szymański. Artyści biorący udział w I Międzynarodowym Biennale Tkaniny w Lozannie wywodzili się właśnie ze środowiska warszawskiego. Wkrótce dużą rolę w nowatorskim pojmowaniu tkaniny zaczęła odgrywać również poznańska Pwssp, w której od 1965 roku Pracownią Tkaniny kierowała Magdalena Abakanowicz. W latach 70. xx wieku ważnym ośrodkiem tkaniny artystycznej stała się Łódzka Pwssp, która już wcześniej, zgodnie z założeniami władz PRL, ograniczyła swoją działalność do jednej specjalności związanej ze zlokalizowanym w Łodzi przemysłem włókienniczym.

Do dziś Łódź odgrywa wiodącą rolę w kształceniu w zakresie tkaniny unikatowej. Nieprzypadkowo właśnie tu od 1972 roku po dziś dzień organizowane jest prestiżowe Międzynarodowe Triennale Tkaniny. Środowisko łódzkie na wystawie w Zachęcie reprezentują prace czwórki profesorów obecnej Akademii Sztuk Pięknych: Jolanty Rudzkiej-Habisiak, Włodzimierza Cygana, Ewy Latkowskiej-Zychskiej i Kazimierza Frymark-Błaszczak. Z kolei Lilla Kulka, uczennica Magdaleny Abakanowicz, jest kierownikiem Pracowni Tkaniny Artystycznej krakowskiej asp.

Dzieła zgromadzone w tej sali częściowo pokazują też osiągnięcia „polskiej szkoły tkaniny” – poprzez prace Anny Buczkowskiej, Emilii Bohdziewicz, Ewy Jaroszyńskiej, Anny Śledziewskiej – a częściowo stanowią jej kontynuację. Eksperymenty reliefowo-fakturalne wyraźnie dostrzegalne są w twórczości uczniów Mieczysława Szymańskiego: Zbigniewa Gostomskiego, Juliusza Hebanowskiego, Marka Stabrowskiego i Jerzego Świecica, a także w prezentowanym na wystawie *Reliefie II* Rudzkiej-Habisiak. Z kolei dalszym ciągiem eksperymentów w wykorzystaniu pozatkackich tworzyw, co było cechą charakterystyczną twórczości „polskich lozańców”, są przykłady współczesnych tkanin Anety Grzeszykowskiej i Katarzyny Józefowicz. Grzeszykowska wykonała pracę z kłujących owoców łopianu przyczepionych do tekstylnego podłoża, natomiast dywan Józefowicz zrobiony jest z setek papierowych, wyciętych z gazet twarzy.

A number of factors contributed to the success of the 'Polish school of textile art' in the 1960s. One of those was the high quality of education; the Warsaw Academy of Fine Arts led the way here, offering graduate courses by three outstanding professors: Eleonora Plutyńska, Anna Śledziewska and Mieczysław Szymański. The Polish artists who created such a stir at the 1st Lausanne Biennial were their students. An in-

Katarzyna Józefowicz, Dywan czarno-biały / Black-and-White Carpet, 2001–2003, instalacja z papieru (detail) / paper installation (detail)

novative approach to tapestry was also pursued at the State College of Plastic Arts in Poznań, where Magdalena Abakanowicz taught textiles from 1965. The State College of Plastic Arts in Łódź, the historical capital of the Polish textile industry, saw its curriculum narrowed down to just the one discipline and in the 1970s became an important centre of fibre art; to this day it retains a leading role in teaching the art of unique textiles. The International Triennial of Tapestry has been organised in Łódź since 1972, and four Łódź-based artists, professors of the Strzeżeński Academy of Art, are featured in the Zachęta exhibit: Jolanta Rudzka-Habisiak, Włodzimierz Cygan, Ewa Latkowska-Zychska and Kazimierz Frymark-Błaszczak. Lilla Kulka, Magdalena Abakanowicz's student, teaches artistic textiles at the Cracow Academy of Fine Arts.

Some of the works presented in this room – those by Anna Buczkowska, Emilia Bohdziewicz, Ewa Jaroszyńska and Anna Śledziewska – demonstrate the achievements of the 'Polish school of textile art', while others are creative continuations of this work. Relief-inspired textural experiments are evident in the practices of Mieczysław Szymański's students: Zbigniew Gostomski, Juliusz Hebanowski, Marek Stabrowski, Jerzy Święc, as well as in Rudzka-Habisiak's *Relief II*. Contemporary textiles by Aneta Grzeszykowska or Katarzyna Józefowicz experiment with non-textile materials, a trademark of the 1960s generation. Grzeszykowska shows burdock burrs on a textile base; Józefowicz's carpet has been created with hundreds of paper faces cut out from newspapers.

Zbigniew Gostomski, Owal [Owad] / Oval [Insect], 1959–1960, gobelin na ramie, lina metalowa, płótno, sznur konopny, sznur konopny barwiony / tapestry on frame, metal rope, canvas, hemp rope, coloured hemp rope, wł. Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie / coll. Museum of the Academy of Fine Arts in Warsaw

SALA / ROOM 4

Artyści współcześni, których prace prezentowane są w tej sali, korzystają z tkaniny jako jednego z mediów. Staje się ona dla nich równorzędną formą wypowiedzi artystycznej. Jadwiga Sawicka, znana ze swych obrazów, billboardów, tapet, obiektów, na których umieszcza czarne napisy kontrastujące z charakterystycznym cielistym tłem, tym razem jako środek wyrazu wybiera tkaninę. Z kolei Monika Drożyńska, często sięgająca po technikę haftu i robotki ręczne, zestawia tę formę wypowiedzi, przypisywaną zazwyczaj kobietom, z zaangażowaną społecznie treścią. Na wystawie prezentowana jest seria haftowanych kompozycji *Libretto*, zamówiona w 2010 roku przez Teatr Wielkiej Opery Narodowej w Warszawie z okazji premiery *Halki* Stanisława Moniuszki. Fragmenty libretta zestawione są tu z elementami wizualnymi, co staje się formą współczesnego komentarza krytycznego do tej opery. Hafta na wystawie wiszą obok serwetek wykonanych przez więźniów politycznych przetrzymywanych w czasie stanu wojennego w Hrubieszowie oraz *Deseń* Zofii Kulik, w których wzór ludzkiego ciała wpisany jest w ornamentale, dekoracyjne wzory w stylu dziewiętnastowiecznego ruchu Arts and Crafts.

Innym nawiązaniem do tkaniny jest *Spycjefestum*, działanie artystyczne Kobasa Laksa, które polegało na wspólnym usypianiu kwietnego dywanu przez mieszkańców Spycimierza z okazji uroczystości Bożego Ciała w 2010 roku. Na dywanie widoczny jest cytat z Ewangelii św. Mateusza „Panie, ratuj nas, giniemy” (Mt 8:25), przywoływany często podczas zrywów narodowych. Performatywne działanie z tkaniną reprezentuje również praca Teresy Murak. Artystka wykorzystuje w performansach zniszczone ścierki, którymi zakonnice z warszawskiego klasztoru wizyttek czyściły kościelne posadzki. Pozostałości tych ścierek, pokazane jako obiekty zatopione w pleksi, podniesione zostały do rangi relikwii. Z kolei Jan Smağa traktuje tkaninę jako pretekst w celu badania możliwości trójwymiarowej fotografii i „konstruowania ludzkiego widzenia”. Fotografia wnętrza łazienki reprodukowana jest w trójwymiarowej formie we wnętrzu tekstylnej kuli.

JADWIGA SAWICKA

Tkanina dla mnie to nowe możliwości wykorzystania zawartego w niej potencjału. Na zmysły działa wrażenie ciężaru, szorstkości w dotyku, świadomość fizycznej pracy koniecznej dla jej powstania. Potencjał emocjonalny to wspomnienie pewnego wielkiego kilimu, który towarzyszył mi przez całe dzieciństwo (stłumione, ale kontrastujące barwy, abstrakcyjny wzór, dużo ostrych kątów), a na nim – również wielki – oleodruk przedstawiający Ukrzyżowanie. Fascynujący klimat grozy i katastrofy.

Textiles offer new possibilities of exploiting their potential. The senses are affected by their perceived weight, their roughness of texture, an awareness of the physical work that went into their making. Emotionally, it is the recollection of a large kilim rug that accompanied me throughout my childhood (subdued but contrasting colours, an abstract pattern, lots of sharp angles) and which served as a background for a large oleograph painting of the Crucifixion scene. A fascinating mood of horror and catastrophe.

The contemporary artists presented in this room use textiles as one among many possible media. Jadwiga Sawicka, known for her paintings, billboards, wallpapers and objects, in which she places black text over a characteristic flesh-coloured background, has this time chosen textile as her means of expression. Monika Drożyńska combines embroidery, technique usually associated with women, with a socio-political message. Also on display is *Libretto*, a series of embroidered compositions commissioned in 2010 by the Grand Theatre-National Opera in Warsaw for a premiere of Stanisław Moniuszko's *Halka*; fragments of the libretto are juxtaposed here with visual elements in what becomes a form of contemporary critical commentary on the opera. The embroideries are displayed next to doilies created by martial-law prisoners at an internment camp in Hrubieszów, and Zofia Kulik's *Patterns*, in which the human figure is written into ornamental patterns that bring to mind the Arts and Crafts aesthetic movement.

Jadwiga Sawicka, Ból nie minie / The Pain Will Not Go Away, 2013, tkanina dwuosnowowa, wełna / double-warp fabric, wool

Kobas Laks, Spycjefestum, 2010, dokumentacja wideo projektu plenerowego / video documentation of the outdoor project

Monika Drożyńska, *Jakoś tak dziwno w tem wielkim mieście; jakoś tak straszno wiejskiej niewieście!* / It is so strange in the big town / A girl from the country can feel really down z cyklu / from the *Libretto* series, 2011, haft płaski, tkanina / flat stitch, textile

MONIKA DROŻYŃSKA

Nie wiem, dlaczego tkanina. Dawno temu sama się pojawiła i tak zostało. Często ją wybieram, bo dobrze się w niej czuję.

I don't know why textiles. They entered my practice a long time ago and have stayed with me since. I often choose textiles because I feel well in them.

Another reference to textiles comes in the shape of *Spycyfestum*, Kobas Laksa's documentation of the creation of the traditional Corpus Domini flower carpet in the village of Spycimierz in 2010; the carpet bears the inscription "Lord, save us! We're going to drown!", heard often during Poland's historical independence struggles. Another example of a performative approach to textiles is a work by Teresa Murak, where used floor-cleaning rags from a Warsaw nunnery have been embedded in plexiglas and thus almost elevated to the rank of a holy relic. Jan Smaga uses textiles to explore the potential of 3D photography and the "construction of human vision", showing a photographic image of a bathroom interior reproduced in a dimensional form inside a textile sphere.

JAN SMAGA

W wielu przypadkach tkanina najlepiej pozwala mi na określenie formy mojej pracy. Łączy w sobie obraz, malarstwo i fotografię, co w przypadku pracy Lustru wystawianej w Zachęcie jest dla mnie szczególnie istotne – jedną z inspiracji do jej powstania było malarstwo włoskie XVI wieku. Tkanina nie jest materiałem stanowiącym integralną część mojego warsztatu artystycznego. Jednak w wielu moich pracach idea obrazu jako tkaniny, która jest reprezentantem rzeczywistości, powłoką, która ją konstytuuje – jest wyraźnie obecna.

In many cases it is textiles that best define the form of my work. They combine the qualities of painting and photography, which is particularly important in the case of the piece The Mirror shown at the Zachęta as one of its inspirations was 16th-century Italian painting. It would be too much to say that textiles form an inherent part of my artistic practice. But in many of my works the idea of the image as a fabric that represents reality, its constitutive outer shell, is clearly present.

KOBAS LAKSA

Tkanina to faktura i zapach. Najbardziej intensywnie odbieram tkaninę w dzieciństwie. Tkanina ukrywała intymności, więc największym marzeniem było zdobycie okularów X-Ray, przez które można było zobaczyć nagie ciało. Marzenia nie udało się zrealizować. Tkanina to stosunkowo nowy wynalazek, ale zaskakująco dobrze przysięgł się do wyrażania przynależności do jakiejś grupy. Ubiór i zapach to odbicie osobowości, więc kiedy ludzie podobnie pachną i mają podobną tkaninę na sobie można się śmiać, albo... bać.

SALA / ROOM 5

W okresie PRL-u państwo podjęło próbę kontroli twórczości artystycznej, obejmując mecenat nad kulturą i sztuką. Dotyczył on również, choć w dużo mniejszym stopniu, odnoszącej zagraniczne sukcesy tkaniny artystycznej i przejawiał się m.in. w dokonywanych od lat 60. zakupach dla instytucji państwowych i muzeów, które rozpoczęły tworzenie kolekcji współczesnych gobelinów. Ogłaszane konkursy poświęcone różnej tematyce, w tym wojskowej, sportowej i szeroko pojętej historycznej, wiązały się nie tylko z nagrodami, ale i z perspektywą zakupu dzieł do zbiorów państwowych. W ten sposób powstały m.in. kolekcje Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie i Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie, Muzeum Niepodległości w Warszawie i Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi. Wybrane prace ze zbiorów tych instytucji prezentowane są na wystawie. Przykłady typowych obiektów propagandowych pochodzą m.in. z Galerii Sztuki Socrealizmu w Muzeum Zamoykich w Kozłówce, choć wątki ideowe zgodne z panującą doktryną polityczną przemyczone zostały także w innych realizacjach. Tkaniny o tematyce społeczno-politycznej reprezentują tzw. tkaniny podwójne tworzone przez twórców ludowych na Podlasiu w drugiej połowie lat 70. i 80. XX wieku. Z regionu tego pochodzą też starsze przykłady wytwórczości ludowej, autorstwa spadkobierców nurtu odrodzenia tkaniny promowanego w tym regionie przez Eleonorę Plutyńską. Motywy ludowe oraz wzory dworskich tkanin przetwarzali również współcześni projektanci na potrzeby Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Cepelia”, instytucji powołanej w 1949 roku, a działającej pod egidą państwa.

Do PRL-u w pewien sposób nawiązuje też *Falowiec* (2005–2006) Julii Wójcik. Artystka wyszydełkowała symbol socjalistycznego budownictwa, najdłuższy polski blok, zbudowany na osiedlu Przymorze w Gdańsku na początku lat 70. XX wieku.

During the People's Poland era, in an attempt to direct artistic production, the State introduced control patronage of the arts. In the field of textile art, where Polish artists were highly successful internationally, this meant official acquisitions, from the 1960s onward, for public institutions and museums which were starting their contemporary textile art collections. Competitions were held on various themes – military, sports, historical – and the winning entries were often acquired for public collections such as those of the Polish Army Museum in Warsaw and Army Museum in Białystok, the Museum of Sports and

Textiles mean texture and aroma. My most intense perceptions of fabrics were during my childhood. Textiles covered the intimate parts, so my greatest dream was to get hold of a pair of X-ray glasses that see through clothes. It never worked out, though. Textiles are a relatively new invention, but they have become surprisingly useful in expressing group affiliation. What you wear and how you smell reflects your personality, so when people smell the same and dress the same, you should either laugh – or start worrying.

Stefan Gałkowski, *Partyzanci / Partisans*, 1950, kilim, len, wełna, elementy haftu / kilim, linen, wool, embroidery, wł. Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi / coll. Central Museum of Textiles in Łódź

Tadeusz Kantor, *Odbudowa i pokój / Reconstruction and Peace*, 1949, tempera, farby wodne, karton / tempera, water colours on cardboard, wł. Muzeum Narodowe w Warszawie / coll. National Museum in Warsaw

Tourism in Warsaw, or the Independence Museum in Warsaw and Museum of the Independent Tradition in Łódź. Selected works from those collections are featured in the exhibit. Typical examples of socialist-era agitprop textiles have been borrowed, among others, from the Gallery of Socialist Realist Art at the Zamoyksi Museum

JULITA WÓJCIK

Szydełkowanie kojarzy się z deficytami lat PRL-u, brakiem mieszkań i brakiem towarów. Receptą na pierwszy brak były „falowce”, monstrualne bloki z małymi mieszkańiami, na długie szydełkowanie. Do dziś fascynuje mnie ówczesna zdolność ludzi do radzenia sobie z niedoborami towarów, te niedobory stawiały się źródłem ogromnej kreatywności. Mniej się konsumowało, a więcej kreowało. Falowiec-blok wygląda jak wielki patchwork, bo każdy indywidualizował sobie własną niewielką przestrzeń jak potrafili. Falowiec powstał w okresie jesienno-zimowym, bo jeśli szydełkowanie, to tylko zimą.

The subject of crocheting usually brings to mind the People's Poland era with its shortage of housing space and scarcity of all kinds of goods. The so called 'wavy blocks', monstrously elongated structures with tiny apartments, for long crocheting, were the answer to the first deficit. I am fascinated to this day with how people coped with the scarcity of consumer goods, how those deficiencies became a mother of invention and a source of great creativity. You consumed less but created more. The typical wavy block looks like a great patchwork because everyone has individualised their space as well as they could. My Wavy Block was created in wintertime, the best time for crocheting.

Teresa Przyzmont, *Dzień zwycięstwa nad faszyzmem / Victory over Fascism Day*, wł. Muzeum Wojska w Białymstoku / coll. Army Museum in Białystok

SALA / ROOM 6

Tkanina, tak jak inne formy sztuki, po II wojnie światowej mierzyła się z problemem powojennej traumy. Na I Międzynarodowym Biennale Tkaniny w Lozannie w 1962 roku prezentowana była tkanina Wojciecha Sadleya zatytułowana *Oświęcim*. Najbardziej klasyczna w formie wśród pokazywanych tam prac polskich artystów, zaskakiwała dramatyzmem przekazu. Problematykę wojenną podejmuje też tkanina Leona Rzepy *Nigdy więcej wojny*, cykl gobelinów Łucji Józwiak wykorzystujących facińskie sentencje w odniesieniu do okrucieństw wojny, tkanina Cecylii Siótkowskiej, przedstawiająca Pomnik Martyrologii Dzieci w Łodzi, z nazwami obozów koncentracyjnych i obozów zagłady w bordiurze oraz zestawiona z nią praca Marty Kodym *Warszawskie dzieci*. Z tkaninami tymi korespondują dzieła współczesne. Mariola Przyjemka sфотографowała naszywki z niemieckich mundurów z okresu II wojny, informujące o przynależności

in Kozłówka, though ideological themes are also present in other works, such as the 'double' textiles created by folk artists in the Podlasie region in eastern Poland in the late 1970s and the 1980s. Originating from the same region are older examples of folk art, part of a textile-art revival movement promoted there by Eleonora Plutyńska. Folk and manor-house textile motifs were also utilised by designers working for Cepelia, a state-owned umbrella enterprise for folk art and handicraft, established in 1949.

The People's Poland era is also referenced by Julia Wójcik's installation *Wavy Block* (2005–06), an 18-feet-long crocheted representation of Poland's longest residential building at 800 yards, known as the *falowiec*, built in the early 1970s in Gdańsk.

Wojciech Sadley, *Oświęcim / Auschwitz*, 1962, gobelin, len, wełna / tapestry, linen, wool, wł. Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi / coll. Central Museum of Textiles in Łódź

Mariola Przyjemka, *Kreta / Crete*, 1999, fotografia kolorowa laminowana / laminated colour photography

MARIOLA PRZYJEMKA

Tkanina dla mnie jest znakiem cywilizacji, historycznym tekstem kultury, zapisem jej historii, począwszy od całunu turyńskiego aż po współczesne znaki towarowe.

Textiles, from the Shroud of Turin to the contemporary brand labels, are a token of civilisation, an historical text of culture, a document of its history.

do konkretnych oddziałów wojskowych. Poprzez nadanie im wspólnego tytułu *Kulturträger*, oznaczającego ludzi narzucających innym społeczeństwu własną kulturę, zasady czy prawa, nadała sфотографowanym tkaninom nowe znaczenie.

Praca Józefa Robakowskiego, tak jak praca Przyjemskiej, łączy medium fotografii i tkaniny. W cyklu fotohaftów sportretował mieszkańców małej niemieckiej wioski artystycznej Kleinsassen. Projekt ten podejmuje problem obiektywizmu fotografii, często obecny w twórczości artysty. Robakowski, podobnie jak Janek Simon, wykorzystuje nowoczesne technologie. *Carpet Invaders* Simona to prosta gra komputerowa, której planszą jest rzutowany na podłogę obraz kaukaskiego kobierca. Sterowany przez widza statek kosmiczny strzela do elementów orientalnego ornamentu.

After the Second World War, tapestry, like other forms of art, had to deal with the issue of post-war trauma. At the 1st International Tapestry Biennial in Lausanne in 1962, Wojciech Sadley showed *Auschwitz*, a work relatively classic in form but highly dramatic in its message. Traumatic wartime experiences are also referenced by Leon Rzepa's *War – Never More*, Łucja Józwiak's series of gobelins with Latin inscriptions, Cecylia Siótkowska textile with a representation of the Children's Martyrology Monument in Łódź, with names of death and concentration camps around the border, and a neighbouring piece by Marta Kodym, *The Children of Warsaw*. Corresponding with these historical works are contemporary ones, such as Mariola Przyjemka's *Kulturträger*, a series of photographs of WWII German army uniform unit badges, where the title, meaning someone who usurps the right to 'teach' culture to others, adds a new level of meaning.

Józef Robakowski combines photography and textile art in a series of photo-embroidery portraits of the residents of Kleinsassen, a small artist colony in Germany, exploring the issue, frequently tackled by the artist, of the objectivism of the photographic medium. One of Robakowski's trademarks, modern technology is also found in Janek Simon's *Carpet Invaders*,

Sarah Crowner, *Kurtyna teatru (według Marii Jaremy) / Theater Curtain (after Maria Jarema)*, 2012, tkanina barwiona, płótno / coloured fabric, canvas, 2 panele / 2 panels, wł. Galerie Nordenhake, Sztokholm / coll. Galerie Nordenhake, Stockholm

a simple space-shooter video game set against the background of a Caucasian carpet, where elements of the Oriental ornament are the targets.

SALA / ROOM 7

Tkanina znalazła się również w obszarze zainteresowań artystów awangardowych. Jej zwolennikami byli między innymi Władysław Strzemiński, Jadwiga Maziarska i Maria Jarema, którzy dostarczali zalety tkaniny jako techniki umożliwiającej powielanie form artystycznych. Wszyscy trzej w latach 40. XX wieku tworzyli wzory przeznaczone do produkcji przemysłowej. Przykładem takich działań na styku sztuki i wzornictwa przemysłowego są prezentowane na wystawie projekty nadruków tkanin odzieżowych oraz wzory materiałów, które nigdy nie weszły do masowej produkcji.

Maria Jarema projektowała również makiety dekoracyjne i jest też autorką modernistycznej kurtyny, operującej dużymi płaszczyznami i niuansami barw, wykorzystywanej jako tło do spektakli Teatru Cricot 2 Tadeusza Kantora. Do tej kurtyny nawiązała współczesna amerykańska artystka, Sarah Crowner, zafascynowana ruchami awangardowymi pierwszej połowy XX wieku. Praca *Kurtyna teatru (według Marii Jaremy)* (2012) jest obrazem malarskim powtarzającym niejako abstrakcyjną kompozycję polskiej artystki. Dzieło Crowner staje się często tłem dla tanecznych performansów zmieniających przestrzenne doświadczenie malarstwa oglądanego tu w innej perspektywie i kontekście. Metoda pracy Crowner, polegająca na zszywaniu fragmentów płótna pomalowanych różnymi kolorami, koresponduje z *Obrazami sztytami* Kajetana Sosnowskiego, z których dwa prezentowane są w tej sali.

Odrębną grupę stanowią prace malarskie odnoszące się do tekstylnego medium. Olga Wolniak konsekwentnie maluje tkaniny, z pieczołowitością odtwarzając ich ornamentykę. Powtarza barwy, fakturę, desenie tkanin w poszukiwaniu indywidualności ich twórców oraz świadomych lub przypadkowych odstępstw od rygorystycznych schematów. Popularne w okresie PRL-u kraciaste koce są dla Jarostawa Flicirskiego punktem wyjścia do poszukiwań malarskich. Piotr Kotlicki także naśladuje właściwości tkaniny w swoich obrazach. Farbę nakłada grubą warstwą, stwarzając iluzję pofałdowanej draperii.

Textiles were also within the scope of interest of avant-garde artists, such as Władysław Strzemiński, Jadwiga Maziarska or Maria Jarema, who recognised their multiplication potential and who, in the 1940s, designed patterns intended for mass production. As further examples of the conjunction of visual art and industrial design, the exhibition presents fabric patterns and designs that never went into mass production.

Among Maria Jarema's designs were decorative wall hangings; she is also the author of a modernist curtain that was used as background in the shows of Tadeusz Kantor's Cricot 2 theatre. This curtain is referenced by a contemporary us artist, Sarah Crowner, who is fascinated with the early 20th-century avant-garde movements. Her *Theater Curtain (after Maria Jarema)* (2012), a painting rendition of the Polish artist's abstract composition, frequently becomes a background for dance performances that alter the spatial experience of painting, viewed here from a different perspective and in a different context. Crowner's method, which involves sewing pieces of painted canvas together, corresponds with Kajetan Sosnowski's *Stitched Paintings*, two of which are presented in the room.

A separate group are painting works that allude, in this way or another, to the textile medium. Olga Wolniak, for instance, paints textiles, laboriously reproducing their ornamentation, repeating colours, textures and designs of fabrics in a search for their authors' individuality and their deviations, whether conscious or not, from rigorous patterns. For Jarosław Fliciński, checked blankets, so popular during the People's Poland era, serve as a point of departure for painting experiments. Piotr Kotlicki imitates the characteristics of textiles in his paintings, applying thick layers of paint to create an illusion of drapery.

Olga Wolniak, *Schleswiger Blau*, 2001, olej, płótno / oil on canvas

OLGA WOLNIAK

Zachwyca mnie piękno tkanin i sztuka całych pokoleń kobiet, ich twórczyni. Patrząc na tkaninę, widzę jej urodę: fakturę, gładkość lub szorstkość, blask, aksamitną głębię cienia oraz bogactwo koloru. Tkanina – tkanka – to dla mnie coś biologicznego. Przez swą miękkość i zmysłowość kojarzy mi się z kobiecością. Również dlatego, że tkanie to tradycyjnie kobieca domena twórczości. Interesuje mnie warstwa znaczeń antropologicznych i kulturowych, ukrytych w ornamentyce tkanin. Symbolika motywów i duchowe treści w nich zawarte. Powtarzając barwy, fakturę i ornamentykę tkaniny poprzez malarski gest, podejmuję wysiłek odczytania jej ukrytych znaczeń, przywołania zapomnianych sensów i dodania nowych treści. Powtarzalność ornamentu jest swego rodzaju rytuałem. Każde drgnięcie ręki, pomyłka, błąd w powielanym wątku wprowadzają indywidualny rys, moje osobiste tchnienie w geometrię wzoru. Tkanina jednocześnie ujawnia i oślania tajemnice.

I love the beauty of textiles and the craft and skills of the generations of women that made them. Looking at a fabric, I see its beauty: its texture, its smoothness, or lack of it, its shine, the velvety depth of its shadow, the richness of its colour. Textiles – like tissues – are a biological thing. Their softness and sensuality make one think of femininity, also because weaving has traditionally been women's work. I am interested in the anthropological and cultural meanings conveyed by the ornamentation of textiles, the symbolism of their motifs and their spiritual message. Reproducing the colours, textures and ornaments of textiles in my paintings, I try to grasp their hidden meanings, to evoke their forgotten senses and add new ones. The repetitiveness of ornamentation is a kind of ritual. Each slip of hand, error, mistake in the work, introduces an individual trait, my personal contribution to the geometry of the pattern. Textiles reveal mysteries, shrouding them at the same time.

Maria Jarema, *Projekt makaty / Tapestry Design*, 1947, tempera, karton / tempera on cardboard, wł. Muzeum Narodowe w Warszawie / coll. National Museum in Warsaw

JAROSŁAW FLICIŃSKI

Tkaniny i abstrakcyjne wzory interesowały mnie zawsze o tyle, o ile mogłem dostrzec w nich miejsce do przeniesienia i ukrycia pewnych treści, których malowanie wprost nigdy nie było moim celem. Temat do obrazu prezentowanego na wystawie znalazłem w akademiku, w magazynie koców. Trafłem tam z aparatem fotograficznym oczywiście celowo, ale to, co zobaczyłem przeszło moje oczekiwania. Była to masa poukładanych równo na półkach koców w kratkę, jakby skompaktowana do jednego niewielkiego pomieszczenia. Niezapisana, bo banalna historia setek osób, kumulacja śladów życiowej energii. Tytuł do całej serii obrazów i ścian to zwrot, który jest zawołaniem krupiera zapraszającym do gry: Faites vos jeux.

Textiles and abstract patterns have always interested me insofar as they could be used to convey and hide certain meanings, the literal painterly rendition of which has never been my goal. I found the theme for the painting featured in the exhibition at a blanket storeroom at the dormitory. I went there with a photo camera on purpose, of course, but what I found there went beyond my expectations: a mass of checked blankets, folded up and arranged neatly on shelves, as if they had been compacted into this single small room. An unwritten, being banal, history of hundreds of users, an accumulation of the vestige of life energy. The phrase 'Faites vos jeux' – the casino croupier's 'Place your bets!' – serves as a title for a whole series of paintings and murals.attributes (tie) with feminine ones (dress).

PIOTR KOTLICKI

Nie dostrzegam tkaniny, póki nie stanie się draperią. Udrapowana, burzy spokój – staje się ruchem, a w końcu moją malarską halucynacją.

I do not see a textile until it becomes a drape. Once it does, it shatters peace, becoming movement and, finally, my painterly hallucination.

ALICJA BIELAWSKA

Dla mnie tkanina to materiał, który cały czas nam towarzyszy, jest najbliższy ciału i dotykowi, a tym samym wspomnieniom i pamięci. Łatwo przybiera kształt, jaki chcemy jej nadać, czy będzie to sukienka, obrus czy namiot, a przy swojej delikatności jest zaskakująco trwała.

Textiles are materials that stay with us all the time, are closest to our body and touch, and thus connect directly with reminiscences and memory. Textiles, be it a dress, a tablecloth or a tent, easily assume the shape we desire them to and, with all their delicateness, are surprisingly durable.

SALA / ROOM 8

Częścią wystawy jest instalacja i performans Joanny Malinowskiej i Christiana Tomaszewskiego *Matka Ziemia Siostra Księżyc*. Prezentowana pierwotnie na biennale Performa 09 instalacja ma kształt gigantycznego skafandra, wzorowanego na ubiorze radzieckiej kosmonautki, Walentyny Tierszckowej i odwołuje się do walki o podbój wszechświata, prowadzonej między Wschodem a Zachodem w czasach „zimnej wojny”. Skafander to jednocześnie nawiązanie do rzeźby Niki de Saint Phalle i Jeana Tinguely'ego *Ona – Katedra* z 1966 roku. Elementem projektu jest jednorazowy pokaz mody (w czasie jego inauguracji), podczas którego zaprezentowane zostaną kreacje inspirowane rosyjską kosmonautką i radzieckim kinem fantastyczno-naukowym.

Inauguracja projektu będzie miała miejsce w piątek 5 kwietnia 2013 o godzinie 19.

Part of the exhibition is an installation and performance by Joanna Malinowska and Christian Tomaszewski, *Mother Earth Sister Moon*. Originally presented at the Performa 09 biennial, the installation has the shape of a huge spacesuit, modelled on Soviet cosmonaut Valentina Tereshkova's, and alludes to the Cold War-era space race between the East and West, while also evoking Niki de Saint Phalle and Jean Tinguely's 1966 sculpture installation, *Hon-en-katedral*.

The performance, a one-time fashion show inspired by Soviet astronautics and science fiction, will take place during the project's inauguration, on Friday, 5th April 2013, at 7 pm.

Joanna Malinowska, Christian Tomaszewski, *Matka Ziemia Siostra Księżyc / Mother Earth Sister Moon*, 2009–2013, instalacja, performans / installation, performance, widok wystawy / exhibition view *Star City. The Future under Communism*, Nottingham Contemporary, 2010

Joanna Malinowska, Christian Tomaszewski, *Matka Ziemia Siostra Księżyc / Mother Earth Sister Moon*, 2009–2013, instalacja, performans / installation, performance, widok wystawy / exhibition view *Star City. The Future under Communism*, Nottingham Contemporary, 2010

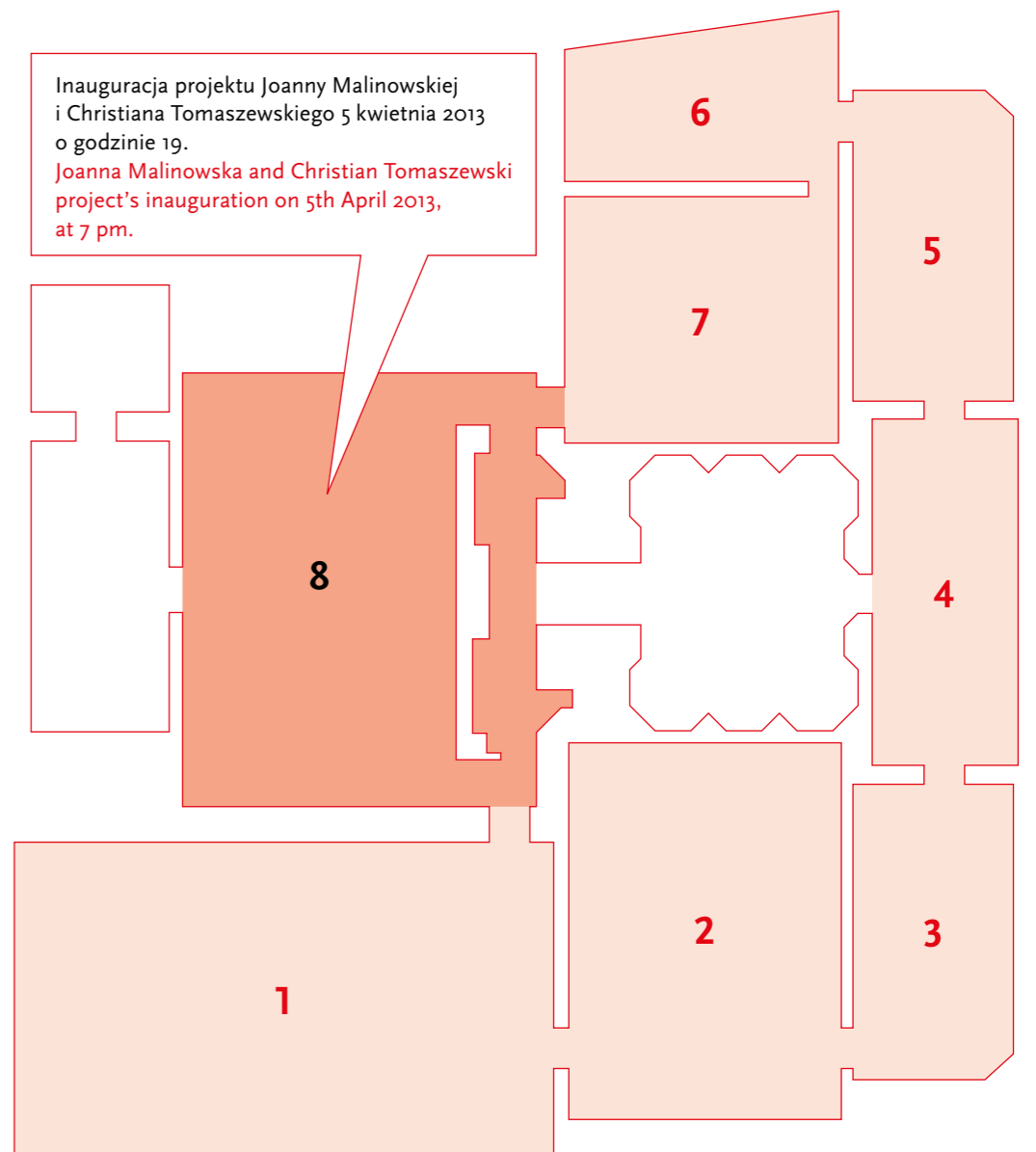
ANNA NAWROT

W swojej pracy pokazanej na wystawie, używam gotowych krawatów, które kupiłam w sklepach z odzieżą używaną. Mają one zatem „swoją” historię związaną z męskim wizerunkiem. Na damskim manekinie upinam je szpilkami w misterne kolorystyczne kompozycje w formie sukni, która tworzy na podłodze barwne koło. Obiekty te za każdym razem są inaczej zbudowane, nigdy nie powstaje taki sam wzór. Dla mnie ważne jest łączenie atrybutów związanych z męskością (krawat) i kobiecością (suknia).

My work uses ready-made ties which I bought at a second-hand clothes store. Having been worn by men, they have their history. I pin them up on a female mannequin into intricate colour compositions in the shape of a dress, which forms a circle on the floor. Each time the object is built differently and no two patterns are ever the same. The important thing for me is the combination of masculine attributes (tie) with feminine ones (dress).

PLAN GALERII / PLAN OF THE GALLERY

Inauguracja projektu Joanny Malinowskiej i Christiana Tomaszewskiego 5 kwietnia 2013 o godzinie 19.
Joanna Malinowska and Christian Tomaszewski project's inauguration on 5th April 2013, at 7 pm.

PROGRAM EDUKACYJNY TOWARZYSZĄCY WYSTAWIE

10 marca (niedziela), godz. 12.15

Oprowadzanie kuratorskie Michała Jachuły
zbiórka w holu głównym, wstęp w cenie
biletu

20 marca (środa), godz. 17

Sztuka dostępna – spotkania dla osób
z dysfunkcją wzroku
prowadzenie: Katarzyna Guzowska,
Katarzyna Kucharska-Hornung
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny
zapisy: 22 556 96 42
a.zdzieborska@zacheta.art.pl

11 kwietnia (czwartek), godz. 18

Spotkanie na wystawie
z Jolantą Owidzką i Wojciechem Sadleyem
prowadzenie: Marta Kowalewska
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny

14 kwietnia (niedziela), godz. 12.30

Warsztaty rodzinne dla dzieci 7–12 lat
Co dziś na desenie? – warsztaty szycia
i zdobienia tkanin
prowadzenie: Magda Bravo, Agnieszka
Koperniak
zapisy: 22 556 96 71 (dział edukacji)
koszt: 18 zł (bilet rodzinny)

16 kwietnia (wtorek), godz. 17

Oprowadzanie i spotkanie na wystawie
z Benjaminem Cope'm (w jęz. angielskim)
zbiórka w holu głównym, wstęp w cenie
biletu

17 kwietnia (środa), godz. 17.30

Manufaktura – warsztaty z Julią Wójcik
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny
zapisy: 22 556 96 42
a.zdzieborska@zacheta.art.pl
liczba miejsc ograniczona

18 kwietnia (czwartek), godz. 18

Zwiedzanie części wystawy z Joanną Kanią
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny

19 kwietnia (piątek), godz. 12.15

Spotkanie z cyklu *Patrzeć/Zobaczyć. Sztuka
współczesna i seniorzy*
prowadzenie: Barbara Dąbrowska
i Maria Kosińska
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny
zapisy: 22 556 96 96
j.kinowska@zacheta.art.pl

20 i 21 kwietnia (sobota, niedziela), godz. 12–18

*Pracownia otwarta. Niewyobrażalne
możliwości* – otwarte warsztaty DIY: wyrób
naszyjników techniką *needleweaving*
w połączeniu z rozmową o wólczkowych
strategiach w sztukach wizualnych
prowadzenie: Małgorzata Winter
sala warsztatowa, wstęp wolny

24 kwietnia (środa), godz. 17

Sztuka dostępna – spotkania dla osób
z dysfunkcją wzroku
prowadzenie: Katarzyna Guzowska,
Katarzyna Kucharska-Hornung
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny
zapisy: 22 556 96 42
a.zdzieborska@zacheta.art.pl

25 kwietnia (czwartek), godz. 18

*Eleonora Plutyńska – od tkaniny artystycznej
do projektu przemysłowego* – zwiedzanie
fragmentu wystawy z Anną Demską
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny

7 maja (wtorek), godz. 12.15

Spotkanie z cyklu *Patrzeć/Zobaczyć.
Sztuka współczesna i seniorzy*
prowadzenie: Alicja Korpysz
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny
zapisy: 22 556 96 96
j.kinowska@zacheta.art.pl

15 maja (czwartek), godz. 18

*Owoce łopianu, czyli tkanina w sztuce
współczesnej* – zwiedzanie części wystawy
z Katarzyną Kołodziej
zbiórka w holu głównym, wstęp wolny

W każdą niedzielę o godz. 12.15 zapraszamy
na zwiedzanie z przewodnikiem
oprowadzanie w cenie biletu wstępu
spotkanie w holu głównym

WARSZTATY I OPROWADZANIA

WARSZTATY

Przez cały czas trwania wystawy prowadzimy
warsztaty dla dzieci i młodzieży.
Zajęcia odbywają się od wtorku do piątku
od godz. 12, koszt: 150 zł od grupy do
25 osób (przedszkole i szkoła podstawowa)
do 30 osób (gimnazjum i liceum), czas
trwania: ok. 1,5 godziny
informacje i zapisy:

Zofia Dubowska-Grynberg (przedszkole
i szkoła podstawowa): 22 556 96 71
z.dubowska@zacheta.art.pl
Anna Zdzieborska (gimnazjum i liceum):
22 556 96 42, a.zdzieborska@zacheta.art.pl

OPROWADZANIA

Oprowadzanie w języku polskim, angielskim,
niemieckim, hiszpańskim lub francuskim,
koszt: grupa od 1 do 10 osób: 150 zł + o zł za
bilety wstępu, grupa powyżej 10 osób: 150 zł
+ bilety wstępu (10 osób wstęp wolny), grupa
może liczyć maksymalnie 30 osób, informa-
cje i zapisy: Anna Zdzieborska: 22 556 96 42,
a.zdzieborska@zacheta.art.pl

Więcej informacji o programie i szczegółowe
tematy warsztatów: www.zacheta.art.pl
w zakładkach: wydarzenia i edukacja

PROGRAM FILMOWY

14 maja (wtorek), godz. 18

Aelita, reż. Jakow Protazanow, ZSRR,
1924, 111 min
Legendarny niemy film sf, jeden z pierwszych
filmów w kinematografii rosyjskiej
o tematyce fantastyczno-naukowej. Słynie
z futurystycznej scenografii i kostiumów,
które wywarły wpływ na wiele pokoleń
filmowców i kostiumologów. Pokaz
towarzyszący prezentacji projektu Joanny
Malinowskiej i Christiana Tomaszewskiego.
sala multimedialna, wstęp wolny

Przegląd filmów dokumentalnych i fabularnych związanych z modą

Pokazy uzupełniają kontekst wystawy o wą-
tek tak bliski tkaninie. Wybór filmów ukaże
sylwetki najbardziej znanych, legendarnych
w ręcz projektantów i kreatorów mody, iko-
niczne modowe miejsca oraz media i prze-
mysł reklamowy służący promocji określo-
nych stylów, marek, tendencji. Świat mody
i towarzyszący mu przepych ukaże prawdzi-
wy splendor tkaniny. Na przegląd zaprasza-
my wspólnie z Kinem PRAHA.

PROJEKcje W ZACHĘcie:

sala multimedialna, wstęp wolny
filmy w wersji oryginalnej z napisami w języ-
ku polskim

9 kwietnia (wtorek), godz. 18

Valentino: The Last Emperor, reż. Matt
Tyrnauer, Stany Zjednoczone, 2008, 96 min

16 kwietnia (wtorek), godz. 18

Ultrasuede: In Search of Halston,
reż. Whitney Sudler Smith, Stany
Zjednoczone, 2010, 85 min

23 kwietnia (wtorek), godz. 18

Marc Jacobs @ Louis Vuitton, reż. Loïc
Prigent, Francja, 2007, 52 min

PROJEKcje W KINIE PRAHA:

15 kwietnia – 13 maja

więcej informacji:
www.zacheta.art.pl; www.kinopraha.pl

EDUCATIONAL PROGRAMME ACCOMPANYING THE EXHIBITION FOR ENGLISH SPEAKING VISITORS

16th April (Tuesday), 5 pm

Guided tour and meeting at the exhibition
with Benjamin Cope (in English)
meeting in the main hall, admission free

FILM PROGRAMME

14th May (Tuesday), 6 pm

Aelita, dir. Yakov Protazanov, USSR, 1924,
111 min.

The legendary sci-fi silent movie, one of the
first science fiction films in Russian cinema.
The film is known for its futuristic sets and
costumes that have had an impact on many
generations of filmmakers and costume
designers. Screening accompanies the display
of the project by Joanna Malinowska and
Christian Tomaszewski.
multimedia room, admission free

Programme of fashion-related documen- tary and feature films

The screenings will complement the exhibi-
tion's context with a theme inextricably con-
nected with textiles. The selection will pre-
sent the best-known, legendary even, fashion
designers and couturiers, the iconic places
of fashion, and the media and advertising in-
dustry that promotes the styles, brands and
trends. The world of fashion, with its sumptu-
ous lavishness, will show the true splen-
dour of textiles. Programme co-organised by
Kino Praha.

SCREENINGS IN ZACHĘTA:

multimedia room, admission free
original language version with Polish
subtitles

9th April (Tuesday), 6 pm

Valentino: The Last Emperor,
dir. Matt Tyrnauer, USA, 2008, 96 min.

16th April (Tuesday), 6 pm

Ultrasuede: In Search of Halston,
dir. Whitney Sudler Smith, USA,
2010, 85 min.

23rd April (Tuesday), 6 pm

Marc Jacobs @ Louis Vuitton, dir. Loïc
Prigent, France, 2007, 52 min.

SCREENINGS IN PRAHA CINEMA:

15th April – 13th May

more information:
www.zacheta.art.pl; www.kinopraha.pl

GUIDED TOURS AND WORKSHOPS

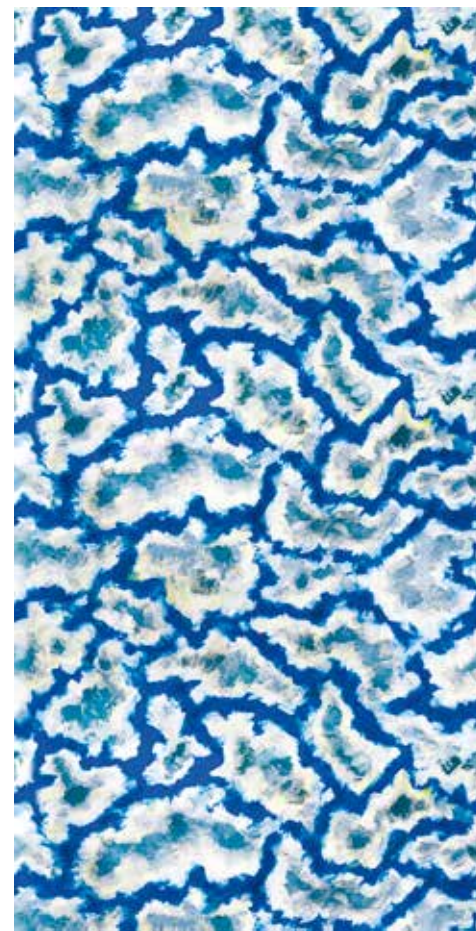
GUIDED TOURS

Guided tours are available in Polish, English,
German, Spanish and French, groups of
1–10 people – 150 zł + o zł for entrance
tickets, groups of more than 10 people
– 150 zł + entrance tickets (10 people
admitted free), groups up to a maximum
of 30 people. Information and booking:
Anna Zdzieborska: +48 22 556 96 42
a.zdzieborska@zacheta.art.pl

WORKSHOPS

We run workshops for children and
teenagers for the duration of the exhibition.
The workshops are held from midday on
Tuesday to Friday. Cost: 150 zł per group
of up to 25 (preschool and primary school)
or 30 participants (middle and secondary
school); duration: c. 1.5 hours.
Information and booking:
Zofia Dubowska-Grynberg (preschool and
primary school): +48 22 556 96 71
z.dubowska@zacheta.art.pl;
Anna Zdzieborska (middle and secondary
school): +48 22 556 96 42
a.zdzieborska@zacheta.art.pl

For more information about the educational
program see our website: www.zacheta.art.pl

Leon Tarasewicz, projekt dywanu / carpet design, 2013,
prod. Fabryka Dywanów „Agnella” w Białymstoku / Agnella
Carpet Factory in Białystok

SPLENDOR TKANINY / THE SPLENDOUR OF TEXTILES

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki
Zachęta – National Gallery of Art
pl. Małachowskiego 3
00-916 Warszawa/Warsaw
www.zacheta.art.pl
dyrektorka/director: Hanna Wróblewska

WYSTAWA / EXHIBITION

9.03–19.05.2013
9th March–19th May 2013

kurator/curator: Michał Jachuła
współpraca/collaboration: Katarzyna Kołodziej
scenografia/exhibition design: Robert Rumas
program edukacyjny/educational programme:
Anna Zdzieborska, Zofia Dubowska-Grynberg,
Joanna Kinowska, Stanisław Welbel
realizacja/exhibition production: Julia Leopold,
Krystyna Sielska, Marek Janczewski i zespół/and team
sprzęt audio-wideo/audio-video staff: Krzysztof Boguszewski

FOLDER / LEAFLET

pod redakcją/edited by Anna Zdzieborska
teksty/texts: Michał Jachuła, Anna Zdzieborska
projekt graficzny/graphic design: Daria Malicka
tłumaczenie/translated by Marcin Wawrzyńczak
redakcja/editing: Jolanta Pieńkos
fotografie/photographs: Adam Cieślowski, Grzegorz Dąbrowski,
Andrzej Ring, Jacek Sielski, Maciej Zaniewski, Piotr Wysocki oraz
dzięki uprzejmości artystów i wypożyczających prace/and courtesy
of the artists and loaners

© Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 2013

Teksty Michała Jachuły i Anny Zdzieborskiej dostępne na licencji
Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach
3.0 Polska. Treść licencji na stronie: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/>
Texts by Michał Jachuła and Anna Zdzieborska are licensed under
Creative Commons (CC BY-SA 3.0). Details of the licence are available
on the site:
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

Projekt graficzny dostępny na licencji Creative Commons Użycie
niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska. Treść licencji na
stronie: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/>
Graphic design is licensed under Creative Commons (CC BY-NC 3.0).
Details of the licence are available on the site:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>

sponsor wystawy/sponsor of the exhibition

sponsorzy galerii/sponsors of the gallery

sponsorzy wernisza/sponsors of the opening reception

patroni medialni/media patronage

